

Rekonstrukce státu k roku vlády: Žádný termín nebyl dodržen, ANO ale začíná být aktivní.

Před rokem se vláda v programovém prohlášení zavázala k „věcnému a časovému naplnění svých priorit“, mezi které patřila většina z 9 zákonů Rekonstrukce státu: například průhledné financování politických stran, rozšíření pravomocí Nejvyššího kontrolního úřadu nebo posílení nezávislosti státního zastupitelství. Ačkoli v legislativním plánu byly u všech návrhů termíny předložení vládě v roce 2014, termíny byly změněny a (s výjimkou služebního zákona) vláda dodnes jediný zákon neprojednala.

Vyjádření Rekonstrukce státu k plnění programového prohlášení vlády

„Koaliční poslance lze pochválit za změnu pravidel přijímání zákonů, která velmi komplikuje pokoutné přílepký, a také za rychlé schválení ústavní změny, která umožňuje rozšíření pravomocí NKÚ. Se zákony připravovanými vládou to však vypadá bledě. Naši zásadní kritiku přijatého služebního zákona nyní potvrdila Evropská komise, a odmítá nám kvůli tomu přidělit eurofondy. Zbylé zákony zatím vláda ani neprojednala, ačkoli měla vše v plánu na rok 2014. Například hotový zákon o financování politických stran koalice už půl roku odkládá z jednání. Přitom pokud změny financování stran a kampaní nebudou schváleny letos, příští volby budou zase zcela bez pravidel.“

Komentář k aktivitě hnutí ANO

“V září měla vláda projednat čtyři zákony, nic se však nestalo. Proto jsme v říjnu oslovili všechny šéfy koaličních stran s nabídkou spolupráce. Jediný, kdo toho využil, byl Andrej Babiš. ANO vytvořilo realizační tým, který se pravidelně schází i s Rekonstrukcí státu. Díky němu například poslanci Vondráček a Sedláček dosáhli shody poslanecké skupiny na finální podobě návrhu zákona o registru smluv, který je v souladu s kritérii Rekonstrukce státu. Andrej Babiš deklaroval, že pokud nedosáhne v koalici shody, pošle registr smluv do Sněmovny bez koaliční podpory. ANO také podporuje předložený návrh zákona o financování politických stran. Zjevnou snahu Andreje Babiše a Hnutí ANO prosadit rekonstrukční zákony kazí kritizovaná novela zákona o státním zastupitelství ministryně Válkové, která posiluje možnosti ministra ovlivňovat jednotlivé kauzy.”

Komentář k aktivitě ČSSD

“Ze sociálně demokratických ministrů je aktivní pouze Jiří Dienstbier, který právě dokončuje prováděcí návrh zákona o NKÚ. Naopak zákon o financování politických stran ČSSD blokuje. Zřízení kontrolního orgánu obsažené v návrhu Ministerstva vnitra Bohuslav Sobotka jednoznačně odmítá, ačkoli se k jeho zřízení před volbami přihlásil. Premiér zákon už šest měsíců odkládá z jednání, a ministr vnitra Chovanec nedělá nic pro zařazení bodu, naopak k návrhu vlastního ministerstva navrhuje krajně problematické „zlepšováky“ jako dárcovské sms, které jen komplikují možný konsenzus.

Při dojednání kompromisní verze zákona o registru smluv si sociální demokraté prosadili dvě podmínky – vyřazení veřejně obchodovatelných polostátních firem (ČEZ) a zpracování dopadové

studie, ačkoli u poslaneckých návrhů není povinná, a podobná studie již v minulosti u původní verze byla udělána.“

Komentář k aktivitě KDU-ČSL

“Zvláštní obrat nastal u lidovců. Pod jejich ministerstva žádný zákon nespadá, jejich poslanci nicméně vždy zákony Rekonstrukce státu podporovali. Zejména zákonu o registru smluv velmi aktivně pomáhali v legislativním procesu třeba poslanci Junek, Uhlík nebo Hovorka. V září ale nastal zlom: vedení strany zcela nečekaně odvolalo Jiřího Junka z pozice vyjednaváče pro registr smluv a nahradilo ho bývalým poslancem Janem Kasalem, dnes zaměstnancem ČD Cargo. Ten začal na jednání koalice otevírat dávno uzavřené spory o základních pilířích zákona. Lobboval za kompletní vyřazení státních firem a odstranění sankce neplatnosti nezveřejněné smlouvy a v pracovní skupině odmítl i výslednou kompromisní verzi návrhu upravenou Ministerstvem vnitra. Předsedu strany už přes tři měsíce marně žádáme o schůzku, sešli jsme se nicméně nyní s ministrem Jurečkou, který základní principy zákona potvrdil, a dohodli jsme konkrétní kroky, jak dospět ke konsenzu.“

Další informace či komentáře vám rádi poskytnou:

Jiří Boudal, manažer Rekonstrukce státu, jiri.boudal@frankbold.org, 777 804 658

Pavel Franc, ředitel Frank Bold, 608 362 596

David Ondráčka, ředitel Transparency International, 605 814 786

Martin Kameník, předseda Oživení, 776 230 779

Podrobný přehled aktivity jednotlivých koaličních stran

Hnutí ANO

Financování politických stran

- Vhodný návrh, který splňuje doporučení Rekonstrukce státu, vypracovala sekce náměstkyně za ANO na Ministerstvu vnitra. Návrh nyní již **šest měsíců** čeká na rozhodnutí koalice o kontrolním orgánu a o “dárčovských” sms, aby mohl být postoupen do mezirezortního připomínkového řízení.
- Ministr Babiš ukázal Rekonstrukci státu písemnou žádost z 6. ledna, kde žádal premiéra o zařazení zákona na jednání koaliční rady, žádosti podle něj nebylo vyhověno.
- ANO oficiálně potvrdilo Rekonstrukci státu podporu jedné z verzí aktuálního návrhu z dílny Ministerstva vnitra včetně zřízení dohledového orgánu.

Registr smluv - nejedná se o vládní návrh

- Poslanec Vondráček koordinuje koaliční pracovní skupinu včetně spolupráce s Ministerstvem vnitra na sepsání kompromisní verze zákona. Ta byla aktuálně dokončena v podobě, se kterou souhlasí ANO, ČSSD i MV a zároveň splňuje základní doporučení Rekonstrukce státu.
- Ministerstvo financí začalo zveřejňovat všechny smlouvy a faktury nezávisle na účinnosti zákona.

Nominace do dozorčích rad státních firem

- Na základě požadavku Ministerstva financí byl zcela vyřazen návrh zákona z legislativního plánu na rok 2015. V prosinci MFin nabídlo členské organizaci Rekonstrukce státu Frank Bold, ať zpracují teze zákona. Frank Bold nabídku nepřijal a v lednu navrhl, aby vznikla širší expertní platforma, ve které by návrh na možnou podobu zákona vznikl v pracovní skupině expertů pod záštitou MFin a Rekonstrukce státu. Tento návrh jsme ministroví financí prezentovali a prozatím se dohodlo, že o podobě zákona proběhne další jednání s MFin.

Služební zákon

- ANO podpořilo jak původní návrh novely, který Rekonstrukce státu hodnotila neutrálně, tak poté finální text zákona s kritickým hodnocením Rekonstrukce státu.

Nezávislé státní zastupitelství

- Ministerstvo spravedlnosti mělo podle původního legislativního plánu předložit zákon vládě v červenci 2014, ale postupným odkládáním byl úkol zařazen až na červen 2015, tedy téměř o rok později.
- Ministerstvo spravedlnosti představilo v prosinci 2014 návrh zákona, který byl široce veřejně kritizován, protože byl v rozporu s věcným záměrem a ve skutečnosti posiloval možnosti ministra zasahovat do jednotlivých kauz
- V tuto chvíli není jasné, zda Ministerstvo spravedlnosti návrh stáhne a předloží nový zákon.

Legislativní proces - nejedná se o vládní návrh

- Bývalá poslankyně Jurová byla hlavní předkladatelkou poslaneckého návrhu a podporovala jej i po nástupu do funkce ministryně.
- Poslanci ANO se aktivně účastnili přípravy novely jednacího řádu Sněmovny.
- Až na dva poslance, kteří se zdrželi, všichni přítomní poslanci ANO hlasovali pro přijetí zákona.

Rozšíření pravomocí NKÚ - nejedná se o vládní návrh

- Až na jednoho poslance, který se zdržel, všichni přítomní poslanci ANO hlasovali pro přijetí novely Ústavy umožňující rozšíření pravomocí NKÚ.

ČSSD

Financování politických stran

- Zákon o financování politických stran koalice už šest měsíců odkládá z jednání, a ministr vnitra Chovanec nedělá nic pro zařazení bodu, naopak k návrhu vlastního ministerstva navrhuje krajně problematické „zlepšováky“ jako dárcovské sms, ačkoli se jedná o návrh jeho vlastního ministerstva.
- premiér Sobotka v lednu na jednání s Rekonstrukcí státu jednoznačně odmítl zřízení nezávislého kontrolního mechanismu (zřízení nezávislé kontroly politických stran byla součástí jeho osobního předvolebního závazku)
- na dotaz, kdy koalice zákon projedná, řekl, že až poté, co bude projednávat registr smluv, tedy nejdříve koncem března 2015

Střet zájmů

- Ministr pro legislativu Dienstbier připravil legislativní teze, které zavádí majetková přiznání ke dni nástupu do funkce. V tezích není přesně vyjádřen vznik centrálního úložiště a podávání přiznání elektronicky a chybí zavedení nezávislé kontroly.
- Původní termín pro předložení návrhu zákona vládě byl září 2014, avšak byl změněn až na březen 2015.

Registr smluv - nejedná se o vládní návrh

- Premiér v létě 2014 podpořil vznik registru smluv včetně sankce neplatnosti v médiích.
- Poslední verzi zákona, která má být podkladem pro dopadovou studii, připravilo Ministerstvo vnitra.
- Zástupci ČSSD v koaliční pracovní skupině prosadili vyřazení veřejně obchodovatelných firem (ČEZ) a společně s KDU-ČSL také vznik dopadové studie, která opět významně zbrzdí přijetí zákona, ačkoliv už podobná studie vznikla.
- premiér na schůzce s Rekonstrukcí státu odmítl podporu ČSSD pro verzi dojednanou v rámci poslanecké skupiny, řekl, že ČSSD zaujme stanovisko až podle výsledku dopadové studie
- Úřad vlády oznámil, že od 1. ledna nezávisle na registru smluv zveřejňuje smlouvy nad 50 000 Kč, zatím nicméně žádná zveřejněna nebyla.

Nominace do dozorčích rad státních firem

- Premiér podpořil vznik zákona při změnách legislativního plánu v září 2014. Přesto byl zákon z legislativního plánu 2015 nakonec vyjmut (Formálně podle vyjádření ministra Dienstbiera úkol trvá jako nesplněný z roku 2014, zároveň ale nemá žádný termín). Dnes už premiér říká, že zákon není potřeba.

Služební zákon

- ČSSD podpořila jak původní návrh novely, který Rekonstrukce státu hodnotila neutrálně, tak poté kompromisní text zákona s kritickým hodnocením Rekonstrukce státu.

Legislativní proces - nejedná se o vládní návrh

- Vláda ponechala koordinaci novely na poslanci Jeronýmu Tejcovi, který zásadně přispěl k přijetí novely jednacího řádu.
- Všech 34 přítomných poslanců hlasovalo pro přijetí novely jednacího řádu.

Rozšíření pravomocí NKÚ - jedná se jak o schválený poslanecký návrh, tak o chystaný vládní návrh

- Všichni přítomní poslanci ČSSD hlasovali pro schválení poslaneckého návrhu novely Ústavy rozšiřující pravomoci NKÚ.
- Ministr pro legislativu předložil novelu zákona o NKÚ do vnějšího připomínkového řízení v prosinci 2014, které bylo v lednu ukončeno.
- V původním legislativním plánu měl ministr návrh předložit vládě v prosinci 2014, termín byl posunut pouze o měsíc na leden 2015. S velkou pravděpodobností bude návrh vládou projednán nejdříve v únoru.

KDU-ČSL

Registr smluv - nejedná se o vládní návrh

- V září byl místo poslance Jiřího Junka vyslán do koaliční pracovní skupiny bývalý poslanec Jan Kasal, dnes zaměstnanec ČD Cargo.
- Jan Kasal v koaliční pracovní skupině prosadil společně s ČSSD vznik dopadové studie, která opět významně zbrzdí přijetí zákona, ačkoliv už podobná studie vznikla.
- Jan Kasal předložil výhrady k návrhu zákona z pera Ministerstva vnitra, které již koalice několikrát projednávala a došla v nich ke shodě.

Služební zákon

- KDU-ČSL podpořilo jak původní návrh novely, který Rekonstrukce státu hodnotila neutrálně, tak poté kompromisní text zákona s kritickým hodnocením Rekonstrukce státu.

Legislativní proces - nejedná se o vládní návrh

- Poslanci KDU-ČSL se aktivně účastnili přípravy novely jednacího řádu Sněmovny.
- Z 11 přítomných poslanců jich 10 hlasovalo pro přijetí novely, jeden se zdržel.

Rozšíření pravomocí NKÚ - nejedná se o vládní návrh

- Všech osm přítomných poslanců KDU-ČSL hlasovalo pro rozšíření pravomocí NKÚ.

O Rekonstrukci státu

Protikorupční projekt Rekonstrukce státu byl zahájen v březnu 2013 s cílem prosadit 9 klíčových zákonů pro odpovědnou politiku. Závazek zákony prosadit podpořilo před volbami písemně více než 160 současných poslanců, včetně předsedů hlavních politických stran. **Členy platformy jsou:** Oživení, Transparency International, Frank Bold (dříve Ekologický právní servis), Fond Otakara Motejla, zIndex, Otevřená společnost, Brnění, Pražské fórum, Zaostřeno, Zelený kruh, Nadační fond proti korupci, Inventura demokracie, Glopolis, Good governance, Naši politici.cz, Iuridicum Remedium, ProAlt, Kohovolit.eu a Praguewatch. Činnost platformy finančně podporují desítky drobných dárců, firmy a nadace, jejichž seznam najdete na webových stránkách.

Rekonstrukci státu dlouhodobě podporuje Fond Otakara Motejla. www.motejl.cz, je také podpořena grantem z Islandu, Lichtenštejnska a Norska v rámci EHP fondů. www.fondnno.cz, www.eeagrants.cz